

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 25. Den 21 Juni 1800.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schulz.

Undertegnede ere Redaktører, Forleggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.

Cancellieskriver og Assessorer i det danske Cancellie.

Forgivninger.

Gjennem det tydske Cancelli er, under 3 d. M., udsfærdiget et Patent, hvorved bekendtgjøres Hs. Majestæts Befaling: at Bogtrykker-Professionen, overalt i Hertugdømmene Schlesvig og Holsteen, Hertsøben Pinneberg, Staden Altona og Grevskabet Rantzau, skal være bunden til Allerhøiøstammes landsherrelige Tilladelse, folgeligen ingen nye Bogtrykkerier, uden dertil erholdet Privilegium, der kunne anlægges: de allerede værende Bogtrykkere, som intet saadant Privilegium have, skulle, inden 6 Uger fra denne Foranstaltnings Bekendtgjørelse, under Tab af deres Haandtering, ansøge om at vorde saadanne meddeelte, da, i sidste Tilfælde, deres Udsfærdigelse af Hs. Majestæt gratis bevilges.

Da Oldermænden for Bognmands-Lauget i Kjøbenhavn har andraget, at Foeringen er meget kostbar og Havren saa svang, at den til Heste, som dagligen skal gaae i svært Arbeid, er uduelig, samt, at den gode Oxde-Havre har været vanskelig at erholde, og at Lauget vill blive aldeles forarmet, dersom den, ved Reskriptet af 13 Septbr. f. A., forundte, Forhøielse i Tarten for Gadevogns-Kjørselen ikke blev Lauget fremdeles tilstaaet, saa er det, i den Anledning ved Reskript til Kjøbenhavns Magistrat, af 13 d. M., bevilget: at Bognmandslauget i Kjøbenhavn, til indværende Aars Udgang, maa tage en fjerde Deel mere for Gadevogns-Kjørselen end Tarten, af 14 Septbr. 1767, fastsætter.

Under 7 d. M. er, igjennem det tyffe Cancelli, udsærdiget et Patent, angaaende den bevilgede Udmærkelse af fortrinlige Hengster, hvilke have konkurreret ved den anordnede aarlige Præmieuddeling, for Hertugdømmene Schlesvig og Holsteen, Herstabet Pinneberg og Grevsfabet Rankau. Dets væsentlige Indhold er følgende: Det bekjendtgjøres, i Henhold til den, under 30 Marts 1798, udstedte Forordning *) til Hestavlens Opmuntring paa Bøndergaardene i Hertugdømmene Schlesvig og Holsteen o. s. v., at Hs. Majestæt, paa Forestilling fra Stutterivæsens-Direktionen, allernaar

*) See Collegial-Libønden for 1798. Side 215.

naadigst har behaget at tillade: at de omvæsende Stutteri-Kommisfarier, for, ved fortrinlige Hestes Udmærkelse, desto meer at fremme Hesteavlens, maae indbrænde de stutteridygtige Hengster, som, ved Konkurrence til Præmie, forevises dem, men, ved en fuldkommnere Hest, udelukkes fra samme, Mærket G med en Krone over, for at de kunne skjælnes fra de Hengster, som ere blevne tilkjendte en Præmie og betegnede med PM.

Ligeledes er, under 9 næstester, igjennem det tyffe Cancelli, udfærdiget et Patent for Hertugdømmene, Schlesvig og Holsteen, angaaende forskjellige Punkter, som skulle iagttages ved Forandringer af Gods- og Røge-Eiere eller Justitiarier. Dets Indhold er, i det Væsentlige, følgende: at Hs. Majestæt, for at bevirke dem for Overretten i Gottorff og den holsteenske Regjering i Glückstad nødvendige Kjendskab til de Forandringer, som foregaae med Godsets og Røgers Eiere og Justitiarier, og for at forvisse sig om, at Justitiariaterne altid besættes med duelige Mand, har beselet Cancelliet at bekendtgjøre, til almindelig Efterlevelse i Hertugdømmene, følgende Punkter:

- 1) Hver, for Fremtiden indtræffende, Forandring af Gods- eller Røge-Eier, skal, inden 4 Ugers Forløb, anmeldes for Over-Distrikteriet;
- 2) Inden samme Frist, fra Bekendtgjørelsen af denne Foranstaltning, skal til samme indberettes: hvo der,

paa

paa hvert Gods eller i hver Køge, besørger Justitiariats-Forretningerne;

- 3) For Fremtiden skal enhver ny Justitiarius beskik-
kelse, samt hans Opholdssted, inden 6 Uger efter
hans Formands Afgang, mældes Overdikasteriet;
- 4) Godsernes og de otkroierede Kogers Justitiariater
fulle herefter besættes kun med saadanne Lovkyndige,
som kunne fremlægge et Vidnesbyrd om, at de have
udholdt den juridiske Examen.

Offentlig Indretning.

Fra Bestyrerne af Petri Kirkes Pige-Skole i Kjø-
benhavn har Cancelliet imodtaget en Ansøgning om,
at denne Skole herefter maatte bestyres af en dertil ans-
ordnet Skole-Kommission, som skal bestaae af følgende
Medlemmer, hvis Pligter ere bestemte saaledes: Det
første Medlem skal være den ældste af Petri Kirkes Præs-
ter, hvilken for Tiden er Hr. Manthey; denne paata-
ger sig, tilligemed de øvrige, Opsynet over Skolen og
over Underviisningen i samme, fører Protokollen ved
Kommissions-Møderne og Korrespondencen. Det an-
det Medlem skal være den yngste Præst ved Kirken, men,
da den nuværende Dr. Marezoll har frasagt sig denne
Post, bliver det den ældste af den tuteinske Familie, som
for nærværende Tid er Grosserer Peter Tutein, fordi
afgangne Mad. Tutein, ved en Gave af 4000 Rdlr., har
lagt Grunden til Skolens Fond; denne imodtager Fon-

den og bestyrer samme, sørger for dens Sikkerhed og Tilvært, holder Bog over Indtægt og Udgift, betaler Lærerne og Budet deres Løn, og bestrider af Fonden alle nødvendige Udgifter for Skolen. Det 3die Medlem skal være Brygger Beenicke, der forestaaer Arbeids-Anstalten i Skolen, med hvad dertil hører, og besørger de nødvendigsste Klæder for Børnene m. m. Det 4de Medlem bliver Hr. Nohleder, der, som Skolens Dekonomus, har Opsyn med dens Bygninger, besørger dem reparerede, hæver Huusleien, og lader forfærdige og istandsætte Borde og Bænke i Skolen, samt andet Behove. Det 5te Medlem er Hr. Brinck, som det paa-ligger, at holde Børnene til Skolegang, at erkjendige sig hos Forældrene om Marsagen til deres Udeblivelse fra Skolen, og indberette det Fornødne desangaaende til Kommissionen. De tvende første Medlemmer vedblive for bestandigt at være det, saalænge de leve; men de tre sidste kun, saalænge de ønske det, og deres Tid og Omstændigheder tillade: dog maa ingen udtræde af Kommissionen, førend det forbigangne Aars Regnskab er sluttet, eller, uden i Forveien at have underrettet Kommissionen derom i det mindste $\frac{1}{4}$ Aar i Forveien, paa det at Kommissionen kan have Tid til at see sig om efter et andet dægtigt Subjekt og forestille sammes Valg til Magistratens Approbation.

Denne Skole-Kommission aflægger aarligen ethvert Medlem for sig selv, til Magistraten Regnskab om sine For-

Forretninger, og skal enhver af Medlemmerne til denne Hensigt være forsynet med en gennemtrucken og forseglet Protokol. Efterat Revisionen er skeet i det kongelige Rentekammer, meddeler Magistraten Qvittering. Kommissionen har Ret til at antage og beskikke Læreren ved Skolen, saavelsom Læremesterinden, bestemme deres Løn og hvad dem ellers bør tillægges til Ildebrand og Lys, samt give de fornødne Instruktioner og Forskrifter; ligesom den og er bemyndiget til, at assætte de antagne Lærere, naar de befindes udygtige, eller der kunde udsættes noget paa deres moralske Karakter eller Opførsel, og der, efter foregaaende Paamindelse, ingen Bedring sporedes.

Ved at vælge og assætte Lærerne har ethvert Medlem kun een Stemme, og Pluraliteten afgjør og bestemmer alt i dette Tilfælde.

Bestyrerne for bemældte Pige-Skole have derhos anholdt om: at Kommissionen maatte betjene sig af rustemplet Papiir, til, under sin Haand, at udstede det fornødne til Skolens Indretning.

I Anledning heraf, og efterat have korresponderet med Fattigvæsens-Direktionen og det kongelige Rentekammer desangaaende, har Cancelliet, under 31 Mai d. A., tilskrevet Patronen for Petri Kirke, at der intet haves imod, at bemældte Kirkes Pige-Skole paa foranførte Maade bestyres, og, for sig selv, uden at vedkomme Fattigvæsenet, dog med den Betingelse, som be-

navnte

nævnte Fattigvæsens approberede Plans 82 § paabyder; ligesom det og kan tillades: at de Bestemmelser, som af fornævnte Skoles Bestyrere, angaaende Skolens Indretning, nu vedtages, af dem, under deres Haand og Segl, udfærdiges paa ustemplet Papiir.

Blandede Efterretninger.

Den 13 d. M. er det tilladt Brødrene, Kjøbmændene Peder Fuglede og Christian Fuglede af Kallundborg, paa deres uden for Byen indhegnede Landsted, Fugledesminde, at indrette og istandsætte et Begravelsessted, hvor deres og deres Families Lig i Jorden maae ned sættes, dog at vedkommende Præst og Kirke-Bejtere intet derved fragaae i deres Rettigheder.

Det er, ved Tingsvidne, blevet oplyst og bevilst; at Johannes Pedersen Linnæss, af Brager næs By, den 2 Mai d. A. har ræddet en Kone, ved Navn Anne Cathrine Pedersdatter, fra at drukne, da hun, ved at hente Vand af Elven, var falden ud og, uden at vide af sig selv, allerede begyndte at drive med Strømmen, i det bemældte Linnæss, som ved et tilstedeværende Fruentimmers Skrig var kalden til Hjælp, kom roende til i en Baad og fik hende optagen i samme. Cancelliet har derfor, under 14 d. M., tilskrevet Stiftamtmanden over Aggershuus Stift, at den, ved Plakaten af 14 Sept.

Sept. 1798, udlovede Præmie kan til fornævnte Johanneſ Pedersen Linnaſs udbetales.

Det kongelige Rentekammer har, under 3 Juni d. A., tilſkrevet Højſtgermesteren, Kammerherre Grev Nankow, at Vedkommende, i den ſaakaldte Kildetid, ikke bør tillades i Jagersborg Dyrehauge at have Telte opſlaagne eller ſamneſteds at holde noget Slags Værtſkab i længere Tid end tre Uger hvert Aar. Ligeledes har Cancelliet, i Anledning af de temmeligt almindelige Klager over den Uorden og Uſadelighed, der ſkal herſke i bemældte Dyrehauge i Kildetiden, under 5 d. M., anmodet Amtmanden over Kjøbenhavns Amt at foranſtalte, hvad han maatte agte nødvendigt til Politi-Anordningernes Overholdſe i fornævnte Kildetid, ſamt forhen anmodet ham, at foranſtalte paſſet, at den muligſte Forſigtighed, i Henſeende til Bevogtningen af de fremmede Dyr, ſom der, efter Tilladelse, foreviſes, bliver brugt.

Under 18 Juni d. A. ere: den førſte Fuldmægtig i Rentekammerets danſke og norſke Cancelli, V. Erichſen, Vice-Laugmand S. Stephenſen, Under-Rancelliſt i det danſke Cancelli, A. Sivertſen, og den Syſſelmanden i Ofſtords Syſſel adjungerede G. G. Briem, beſalede ſom Kommiſſarier at taxere det kongelige Gods i Jsland, m. v.

Ved Cancelli-Skrivelse, af 24 Mai d. A., til Biskoppen over Sjælands Stift, ere, til god Ordens Vedligeholdelse ved Provste-Bisitatser i benævnte Stift, følgende Bestemmelser bifaldte: 1) At, paa det at Provsterne kunne aarliggen holde den ved Lovens befalede Bisitats i alle Provstiets Sogne, uden at forsømme deres egen Menighed, maa det være dem tilladt at ansætte deres Bisitats ogsaa paa Sognedage, hvorom vedkommende Menighed næste Søndag tilforn skal advares fra Prædikestolen, for at den paa berammet Tid kan indfinde sig med Børn og Tyende, i Overeensstemmelse med Forordningen af 28 Febr. 1691; dog har Provsten, saavidt muligt, at iagttage, at han ei kommer til Bisitats den travleste Sædetid, ei heller i Høsten. 2) At ved Provste-Bisitats skal holdes Prædiken, ligesaafuldt, som ved Bispe-Bisitats, og at Sognepræsten bør prædike selv, undtagen i Tilfælde af Sygdom eller uundgaaeligt Forfald, da han besørger en anden velskikket og duelig Prædikant i sit Sted: hvor tvende Præster findes ved en Menighed, vexle de Prædiken imellem sig, saa at den ene prædiker det ene Aar, og den anden det andet Aar. Samme Afsværling skal ogsaa finde Sted ved Biskoppens-Bisitats, og i øvrigt bliver Reskriptet, af 7 Oktob. 1757, en ufravigelig Regel.

En Embedsmand i en Kjøbsted i Danmark har, i en Skrivelse til Cancelliet, forespurgt: om han ikke, som
 dansk

danſk Underſaat, er, efter Forordningen, af 24 Novbr. 1790, berettiget til at kjøbe Korn af Landmanden, Kjøbmanden, eller hvem han vil, og udføbe ſamme til Oplag i Kjøbenhavn, fra den Kjøbsted, hvori han boer, eller fra det ham nærmest liggende Toldsted. I den Anledning har Cancelliet tilkjendegivet Vedkommende: at da det, for at befordre Kjøbenhavns Providering, ved bemældte Forordning er tilladt enhver Underſaat, uden Undtagelse, her at ſælge og oplægge, eller at lade ſælge og oplægge alle Slags Kornvarer i større eller mindre Partier ſaa kan det ei nægtes bemældte Embedsmand at benytte ſig af denne Tilladelse; men det vil blive den vedkommende Ovrigheds Pligt at paasee, at han, til hiint Salg, eller Oplag, ikke gjør Indkjøb paa ulovlige Steder eller Maader.

I Anledning af den Mængde løse Hunde, ſom omløbe paa Kjøbenhavns Gader, og hvoraf de fleſte formodes at være uden Eiere, har Politimesteren foreſpurgt: om ikke den befalede aarlige Ihjelſlagning af Hunde kunde ſtrax foretages, efterat Bekjendtgjørelſe derom er ſkeet i Aviserne, ſamt, om det ikke var retteſt, at Ordren herom blev indſkrænket til om Morgenens fra Kl. 4 til Kl. 7, da det formodes, at Hensigten, nemlig at dræbe de Hunde, ſom ingen Eiere have, og ſølgelig kunne blive farlige for det Offentlige, beſt opfyldes paa den Tid, ligesom og de fleſte af Byens Indvaanere derved

fri-

fritaget fra den Ubehagelighed, som denne nødvendige Foranstaltning volder.

Cancelliet har derpaa, under 10 d. M., svaret Politimesteren: at det, efter de af ham anførte Omstændigheder, bifalder, at den befalede Foranstaltning, i Henseende til Hundes Ihjelslagning, for i Aar, tager sin Begyndelse før den i Plakaten, af 6 Marti 1789, bestemte Tid, og overlades det i øvrigt til ham, paa den bekvemmeste Maade, at foranstalte Executionen af hvad i bemældte Plakat er foreskrevet.

Det kongelige Videnskabernes Selskab har tilkjendt Hr. Lotto-Inspektor og Revisions-Chef, P. N. Eversen, dets Guldmedallie af 100 Rdlrs. Værdi, til et Aftestestegn for et af ham til Selskabet overgivet Manuscript i 4 Qvartbind af 424 Blade, indeholdende fuldstændige Tabeller over sammensatte ulige Tal med allederes Faktorer, undtagen de Tal, som ere deelbare i 2, 3 og 5, tilligemed Primtallene fra 1 til 500,000.

I Anledning af en indkommen Ansøgning fra en Mand af den katholske Religion, om Tilladelse at kommunikere i de lutherske Kirker, uden at forandre sin Religion, har Cancelliet tilkjendegivet Bedkommende, at, naar den Søgende bekvemmer sig til, at annamme Sakramentet sub utraque specie, aldeles som det i vor lutherske Kirke administreres, staaer det ham frit for,
at

at deeltage i detne vor religiøse Handling, efter hans
 Ønske, dog at han med Familie kommunikerer paa en
 privat Dag i Kirken.

Da Eieren af Søerupgaard i Sjælland; Proprie-
 tær Dahl, har tilbuden, at ville overdrage den ham til-
 kommende Skifteret paa Søerupgaard og Gods (forrige
 Konradsborg) til Rættens Betjente, imod at han og ef-
 terkommende Gaardens Eiere blive fritagne for alt videre,
 med denne Skifteret forbundne, Ansvar; saa er det, i
 den Anledning, ved Reskript til Amtmanden over Sorø
 Amt, under 13 d. M. bevilget: at den Proprietær
 Dahl tilkommende Skifteret paa Søerupgaard og de der-
 til hørende Arvesætte, Gaarde og underliggende Huse,
 maa, efter fornævnte Dahls Tilbud, overdrages til Vir-
 kedommern i det konradsborgske Virketings Distrikt, og
 denne bemyndiges til, af Proprietær Dahl at imodtage
 Skifte-Protokollen, samt de dertil hørende Dokumenter
 og Overformynder-Regnskaber, og derfor udstede Afskald
 og Awittering. Og er det tillige fastsat, at denne Skif-
 te-Jurisdiktion, naar nuværende Virkedommer afgaaer,
 og Konradsborg Virk aldeles ophører, skal henlægges til
 vedkommende Herredssoged.

I Anledning af en Beretning fra det kongelige

Gene.

General Land-Oekonomi- og Kommerce-Kollegium, om den i det Marokkanſke græſferende heſtige Peſt, har Cancelliet, efterat have derom korreſponderet med Qvarantæne-Kommiſſionen i Kjøbenhavn, under Dags Dato, anmodet førſtnevnte Kollegium om at foranſtatte: at alle i Portugal, Cadix, de ſpanſke Steder ved Middelhavet, Frankrige og Italien værende danſke Konſuler, ſaavel paalægges at være nøiagtige og promte i at meddele de Eſterretninger, de kunne indhente om Peſtens Tilſtand, Til- eller Aſtagelſe i diſſe Lande, eller i Barbariet, ſom og, at diſſe Konſuler igjen paalægge alle danſke, norſke og holſteenſke Skibe, der forlade Middelhavet eller Portugal, uden at være forſynede med reent Sundheds Paſ, (Patente netto) og agte ſig til Danmark, Norge eller Holſteen, at de, (nu da ingen Qvarantæne kan holdes i Gibraltar, fordi dens Havn er bloqveret) have at anløbe Chriſtiansand, for at forſyne ſig med Paſ fra den der værende Qvarantæne-Kommiſſion, inden de gaae til deres Beſtemmeſe. Ligeledes ere ſamtlige Øvrigheder i begge Rigerne, ſom have Coſtæder under ſig, advarede om at bruge al mulig Forſigtighed med de Skibes Kommunikation, ſom komme fra ovenmældte Egne. Om denne Foranſtaltning er Qvarantæne-Kommiſſionen i Chriſtiansand tillige givet Underretning.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 20 Juni er Landstingshører og Skriver ved Landstinget i Lolland og Falster, P. Dahlstrøm, beskikket til Virkedommer paa Falster; E. V. Bendz til Inspektør og Regnskabsfører ved Fødsels- og Pleie-Stiftelsen i Kjøbenhavn; Orlogspræst C. P. Rodtwitt til Sognepræst for Slagslunde og Gandlese Menigheder i Sjælland; Sognepræsten for Høyrup og Gjestlev Menigheder i Fyen, P. Sartorph, konfirmeret til Sognepræst for Grevinge Menighed i Sjælland; den residerende Kapellan for Dalum og Sanderum Menigheder, H. C. Wegener, ligeledes til Sognepræst for Gudbjerg Menighed i Fyen; Kand. Theol. C. U. Amundin ligeledes til Personel-Kapellan for Uby Menighed i Sjælland; Kand. Theol. P. Just ligesaa til Personel-Kapellan for Hyllested, Benslov og Holsteenborg Menigheder i Sjælland; Kand. Theol. A. Falck udnævnt til Ekspeditionspræst paa den kongelige Flaade.

Under Generalitetet: Den 30 Mai er Land-Inspektør, Kapitain v. Necke, forundt Majors Karakter af Infanteriet, med Anciennitet fra 25 April d. A. Den 6 Juni er karakteriseret Second-Lieutenant v. Knudsen udnævnt til virkelig Second-Lieutenant i det danske Liv-Regiment til Fods; Korporal C. F. v. Clausen af det søndenfjeldske Infanteri-Regiment, der efter fuldendt Kursus nu afgaaer fra det norske militære

litære

litære Institut, til virkelig Fændrik i det schlesvigſke Infanteri-Regiment, med Anciennetet fra 20 Juli 1798; Premier-Lieutenant v. Weinrich, af det 2det trondhjemſke Infanteri-Regiment, formedelſt Svaghed, afſkediget med Pension, og i hans Sted Sec. Lieutenant v. Holtermann udnævnt til Prem. Lieutenant; Fændrik v. Martheson til Sec. Lieutenant, begge ved de Nationale, og Fændrik à la suite v. Hegge til virkelig Fændrik i bemældte Regiment; den ved det norſke Generalitets- og Kommiſſariats-Kollegies Bureau ſtaaende 2den Stabs-Kopliſt, Kirchhof, afgaaet med Pension, og S. Rye beſkikket i hans Sted til 2den Stabs-Kopliſt. Den ved Afirke Vorger-Kompagni paa Bornholm ſtaaende Fændrik Tønneſen efter Anſøgning afſkediget, og Fændrik reforme, E. D. Roefoed, i hans Sted beſkikket til virkelig Fændrik. Den 13 Juni er karakteriſeret Prem. Lieutenant v. Stabel udnævnt til virkelig Prem. Lieutenant; Fændrik à la suite v. Lindemann forundt Sec. Lieutenants Karakter; Fændrik v. Brüneck beſkikket til Sec. Lieutenant, og Fændrikerne à la suite v. Fleiſcher og v. Krebs til virkelige Fændriker, ſamtliges ved det norſke Jæger-Korps; F. v. Raas udnævnt til Fændrik à la suite ved Livgarden til Fods; Exerceermæſter og Adjutant ved Kjøbenhavnſ Vorgerſkab, Lieutenant v. Eſcher-ning, benaadet med Majors, og Prem. Lieutenant v. Lyng af 1ſte trondhjemſke Infanteri-Regiment med Kapitains

pitains Karakter af Infanteriet; Sec. Lieutenanterne v. Lüttrichau af svenske Infanteri-Regiment, v. Mecklenburg af Dronningens Liv-Regiment og v. Schults af Schlesvigsk Infanteri-Regiment, ere forundte Premier-Lieutenants Karakterer.

Under General-Toldkammeret: Den 11 Juni er den første Looper ved Øresunds Toldkammer, C. Høstrup, befuldmægtiget til Passkriver.

Under Rentekammeret: Den 18 Juni er den første Fuldmægtig i Rentekammerets danske og norske Cancelli, P. Erichsen, udnævnt til Kammerraad; Capitain-Lieutenant M. Rosing, efter Ansøgning, i Maade og med Pension entlediget fra hans hidtil faste Embed, som Konduktor i Christiansands Stift; Landmaaler D. Svendsen forundt Bestalling som Land-Inspektør, og Kornet a la suite ved det svenske Regiment lette Dragoner J. C. Franck, A. Knudsen, C. F. Lund, J. K. Rose, samt H. Schiellerup, ligeledes som Landmaalere.

Under Admiralitetet: Den 6 Juni er Assistent A. S. Langeland befuldmægtiget til Material-Forvalter ved Nyholm.

Under Kjøbenhavns Magistrat: Den 30 ere M. C. Hørbye og D. Nielsen befuldmægtigede til Kornmaalere i Kjøbenhavn.

Under Oeconomie- og Commerce Collegium: Den 30 April er H. P. Hansen befuldmægtiget til Konsul paa Batavia i den entledigede Cancelliraads Jugsle Sted.